

10. ročník Slovenského CEO prieskumu

pwc.com/sk

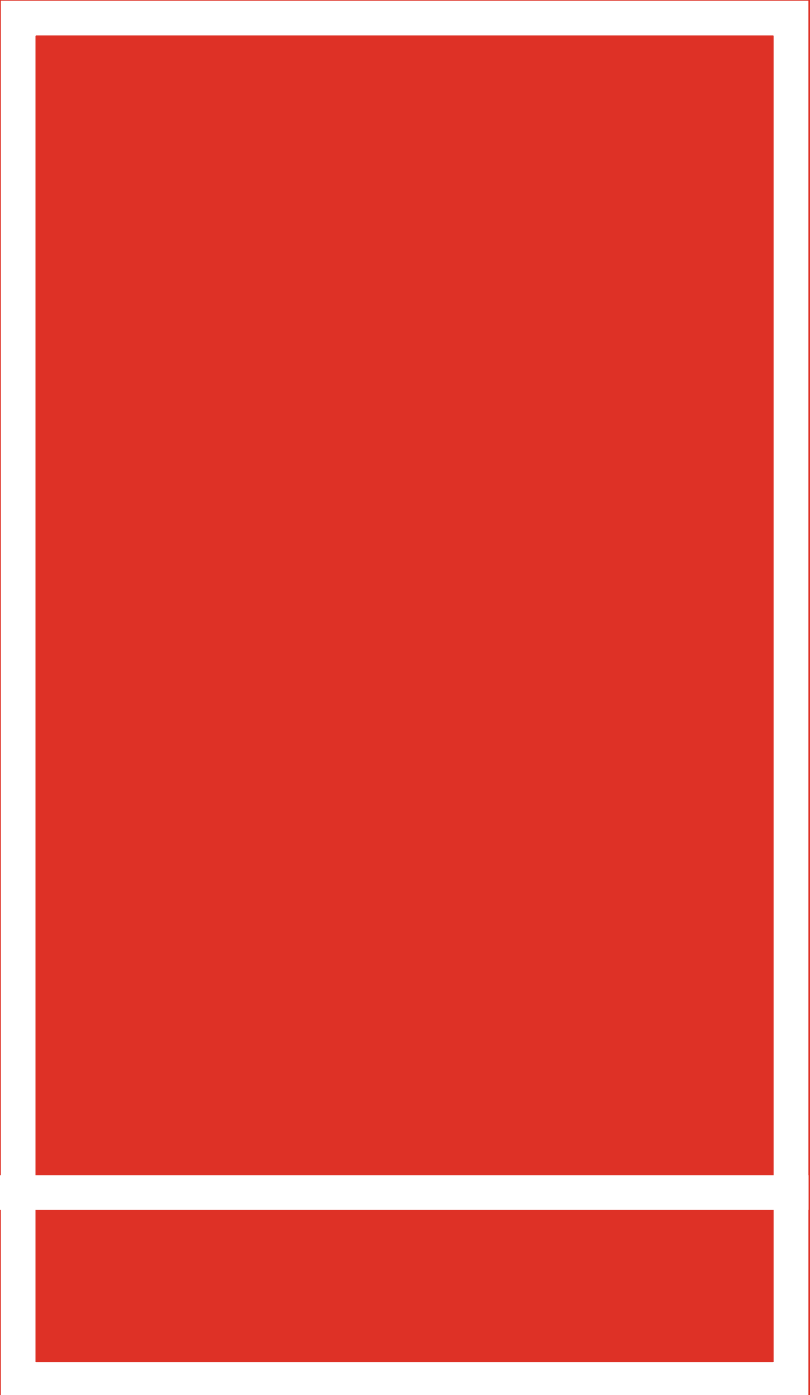
Dostupnosť kľúčových schopností v časoch populizmu a spomalenia rastu rozhodne o úspechu

Poradenská spoločnosť PwC a magazín Forbes zisťovali,
akým výzvam budú čeliť CEOs v tomto roku

127 CEOs na Slovensku vyjadrilo svoj názor

Forbes

Kvalita školstva spomaľuje zavádzanie nových technológií na Slovensku a znižuje jeho konkurencieschopnosť

Alex Šrank

Country Managing Partner
PwC

Každá technologická revolúcia prináša napätie v spoločnosti, firmy čelia následkom populizmu a sú závislé od konkurencieschopnej kvality vzdelania poskytovaného verejným sektorom. Lídri, ktorí budú investovať do vzdelávania a budú sa vedieť postaviť k spoločenskej zodpovednosti a tak prispieť k úcte k vzdelaniu, k faktom, k zníženiu populizmu a tým k rozvoju spoločnosti, dokážu k sebe pritiahnuť viac talentov a uspieť v biznise lepšie. V našom prieskume CEOs tvrdia, že nástup umelej inteligencie spôsobí väčšiu revolúciu v biznise a spoločnosti než internet. Vidíme už dnes u klientov reálne implementácie projektov automatizácie procesov softvérovými robotmi aj s prvkami umelej inteligencie. Masové nasadenie má potenciál dramatických zmien na pracovnom trhu a pre konkurencieschopnosť firiem a dokonca štátov.

Pre našu malú otvorenú a od exportu závislú ekonomiku je nevyhnutné, aby sme tento trend v globálnej konkurencii boli schopní zachytiť. Dnes už vnímame citlivo potenciálny dosah prechodu na elektromobilitu na pre nás strategicky dôležitý automobilový priemysel, čoskoro môžu pribudnúť obavy napríklad o budúcnosť centier zdieľaných korporátnych služieb.

Jedinou odpoveďou je schopnosť posúvať sa rýchlejšie ako konkurencia smerom k vyššej pridanej hodnote. To musí byť podporené výchovou technologických talentov. Naš bratislavský silikónový kopec v trojuholníku FEI, FIIT a MatFyz síce stále generuje kvalitných absolventov, ale pravda sa ukáže pri porovnaní. Fakt, že polovica študentov brnianskej informatiky je zo Slovenska, v tomto kontexte nie je dobrým vysvedčením. Podľa poslednej štúdie OECD až 15 % t. j. približne 36-tisíc Slovákov študovalo vysokú školu mimo domova, čo je viac ako z ktorejkoľvek inej krajiny OECD okrem Luxemburska a Islandu. Mal som možnosť diskutovať nedávno so zanietým rektorom, dekanom a prodekanom jednej slovenskej techniky a nie je to v tom, že by nevedeli, čo chcú, vedia to celkom presne, ale nemajú vytvorené podmienky. Verejný sektor sa konečne musí aspoň trochu priblížiť v efektívite alokácie zdrojov a kontrolovania ich použitia štandardom, ktoré bežne fungujú v súkromnej sfére aj na Slovensku.

Nie všetky dosahy technológií sú o svetlých zajtrajškoch. Zdá sa, že krajiny nie sú schopné čeliť nástupu populizmu a spochybňovaniu faktov zosilnenému sociálnymi sieťami s individuálne cílenými klamstvami a prekrútenými faktmi a s inými kybernetickými hrozbami. Spoločnosti sa uzatvárajú do mediálnych bublín republikánov a demokratov, leaverov a

remainerov či systému a antisystému, ktoré navzájom nekomunikujú, a samotné voľby môžu skĺzavať do pretekov v čo najväčšej radikálnej mobilizácii nášho kmeňa. Pod vplyvom rastúceho populizmu sa spochybňujú doterajšie obchodné dohody a firmy sa musia pripravovať na diverzifikáciu odbytových trhov. Zvyšovanie daňového a odvodového zaťaženia práce tiež nemôže byť magickým zdrojom vyrovnávania rozpočtu, ktorý sa využije vždy, keď treba, pretože stratíme konkurencieschopnosť. Populizmus vo všeobecnosti je v našom prieskume v rebríčku obáv CEOs vysoko.

Časy optimalizácie nákladov sa po niekoľkých rokoch vracajú a zastihnú firmy pri implementácii nových technologických nástrojov. Ak na trhu práce zostanú k dispozícii ľudia vykonávajúci jednoduchšie nahraditeľné činnosti, môže to zase iba nahrávať populistickým a protekcionistickým silám. Podľa štúdie PwC Slovensko vedie v rebríčku podielu nahraditeľných pracovných miest automatizáciou a robotizáciou, až 44 % miest môže byť do roku 2035 nahraditeľných, najmä manuálnych a administratívnych.

Všetky priemyselné revolúcie nakoniec priniesli ľudstvu pokrok, prosperitu a životnú úroveň nepredstaviteľnú predchádzajúcim generáciám. Biznis sa vždy musel agilne prispôbiť novým podmienkam. Tlak globálnej konkurencie a zásadná zmena biznisového modelu mnohých priemyselných odvetví a služieb v kombinácii s nie neobmedzenou schopnosťou spoločnosti absorbovať zmeny určite zabezpečí, že CEOs sa najbližšie roky nudiť nebudú.

DÁTA, DÁTA, DÁTA

Juraj Porubský
Šéfredaktor magazínu Forbes

Keď v roku 2008 udrela kríza, firmy začali s odtučňovaním. Počas dobrého obdobia sa vždy nazbiera trochu tuku. Stačí si spomenúť na posledné vianočné sviatky. Len hárka najdisciplinovanejších z nás si môže s úsmevom povedať, že priehrstia sviatočného pečiva s nami ani nepohnú.

Prieskumy medzi CEOs na Slovensku v rokoch po kríze nie náhodou ukázali, že šetrenie nákladov a projekty na zvýšenie efektívnosti patrili k hlavným iniciatívam vrcholového manažmentu. Výnosy klesli a náklady sa museli prispôbiť.

V posledných rokoch už škrtanie vo firme z popredných priečok priorit ustúpilo. Keďže sa manažéri z krízy poučili, nenechali svoje spoločnosti priveľmi stučniť. Otázka teda znie, čo budú robiť, ak sa rast ekonomiky spomalí. Dôvera slovenských lídrov v rast firiem v horizonte troch rokov totiž dramaticky poklesla, a to zo 40 % na 15 %.

Samozrejme, opäť sa na rad dostanú odtučňovacie kúry. Domnievam sa však, že firmy už budú chcieť byť inteligentnejšie. Budú hľadať efektívnosť v každej svojej činnosti. Budú sa snažiť navrhnúť nové procesy, ktoré nielen ušetria peniaze, ale vytvoria efektívnejší základ do budúcnosti.

Základom sú dáta. Momentálne ich už firmy majú také množstvo, že ich správne vyhodnotenie a používanie môže priniesť oveľa lepšie výsledky. V technologickom svete sa biznisy už naučili, že bojovať proti smeru, ktorý vykazujú dáta, je ako bežať proti vetru.

Nedávno som čítal, že dáta sú nová ropa. Prinajmenšom najhodnotnejšie firmy sveta patria do technologického univerza a v práci s dátami určite ďaleko predbehli väčšinu z nás. Ak doteraz vďaka silnej ekonomike mohli niektoré firmy moc dát prehliadať, v ére slabšieho rastu si takýto luxus nebude môcť dovoliť nik. Dátová analytika bude patriť k povinnej výbave úspešného CEO.

Obsah

CEOs so spomalením rastu už počítajú

Hrozby sa menia – populizmus a nízka dostupnosť kľúčových schopností v regióne dominujú

Dátové analýzy sú deklarovaná priorita, ale nie realita

CEOs veria, že umelá inteligencia bude mať väčší vplyv na biznis než internet

Z prieskumu vyplývajú tri závažné trendy

So spomalením rastu už väčšina CEOs počíta a pripravuje sa na znižovanie nákladov

Posledné dva roky sme zaznamenali rekordný optimizmus lídrov vo svete aj na Slovensku, čo sa týka rastu ekonomiky a firiem. Tento rok, naopak, pozorujeme rekordný skok v pesimizme. Viac ako polovica slovenských CEOs počíta so spomalením rastu, pričom vo svete je to menej ako tretina a v strednej a východnej Európe takmer tretina. Rovnako poklesla dôvera v rast firiem, 43 % slovenských CEOs si je istých rastom svojej firmy v horizonte 12 mesiacov oproti 53 % z minulého roku. Dramaticky poklesla dôvera u slovenských lídrov v rast firiem v horizonte troch rokov, a to z 40 % na 15 %.

Nacionalizmus a populizmus narúšajú doteraz spoľahlivé piliere podnikateľského prostredia a medzinárodného obchodu

CEOs na Slovensku si konkrétne uvedomujú hrozby v podnikaní a za najväčšie považujú populizmus, zvyšovanie daňového zaťaženia, protekcionizmus a nadmernú reguláciu. Populizmus znepokojuje na Slovensku dvakrát toľko lídrov než v priemere vo svete. Naopak, obchodné konflikty znepokojujú tretinu CEOs vo svete a na Slovensku len pätina z nich sa cíti mimoriadne znepokojených.

Vedieť pracovať s informáciami a dátami

Okrem geopolitických rizík generálni riaditelia pracujú na preklenutí medzery vo vlastných možnostiach. Firmy vlastnia množstvo dát, ktoré potrebujú pre lepšie rozhodovanie. Záplavy údajov však nevedia dostatočne využiť a interpretovať. Existuje nedostatok kvalifikovaných talentov, ktoré by dokázali dáta premeniť na hodnotu. Jedným z pozoruhodných zistení z tohto prieskumu je, že napriek miliardám dolárov investovaných do dátových analýz sa rozdiel medzi informáciami, ktoré CEO potrebujú a ktoré získajú, za posledných desať rokov nezmenil.

1

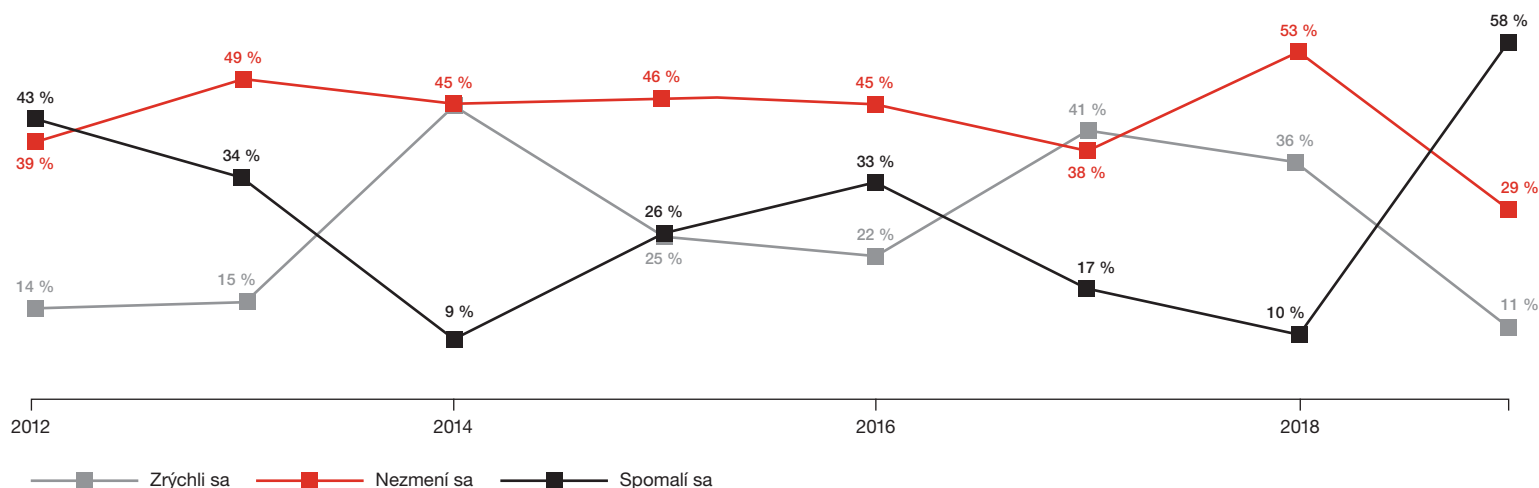
CEOs
so spomalením
rastu už počítajú

Lídri dramaticky zmenili názor na vývoj ekonomiky vo svete

OTÁZKA:

Domnievate sa, že sa tempo globálneho ekonomického rastu v nasledujúcich 12 mesiacoch zrýchli, nezmení alebo spomalí?

Lídri na Slovensku dramaticky zmenili názor na vývoj svetovej ekonomiky. Podiel slovenských CEOv, ktorí tvrdia, že rast vo svete sa spomalí, vzrástol z 10 % na 58 % medziročne. Naopak, podiel CEOv, ktorí veria v zrýchlenie rastu, poklesol z 36 % na 11 %. Zber dát prieskumu prebiehal od decembra 2018 do februára 2019, keď už boli čiastočne známe predpovede analytikov na vývoj ekonomiky.

CEOs na Slovensku sú pesimistickejší než CEOs vo svete a v strednej a východnej Európe

OTÁZKA:

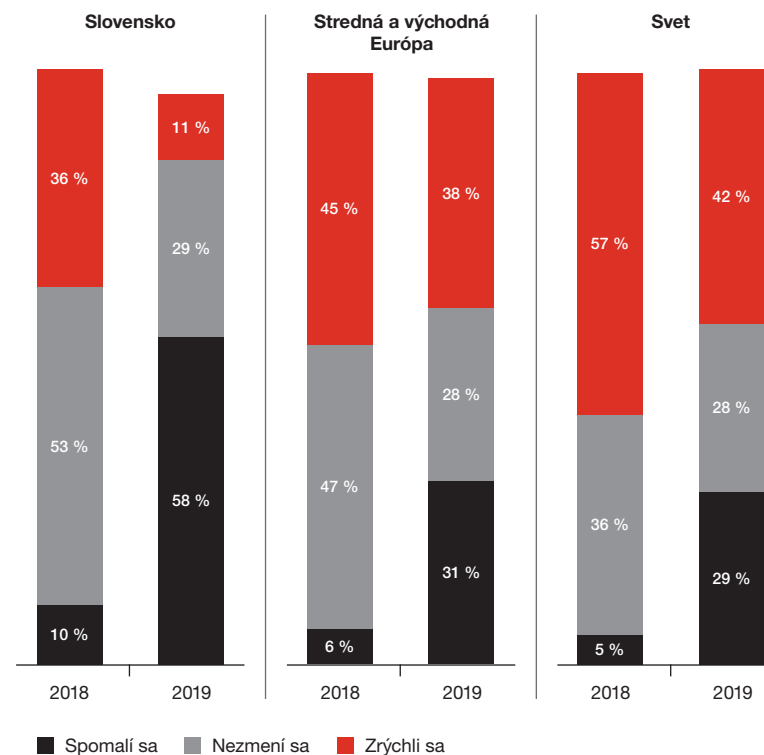
Domnievate sa, že sa tempo globálneho ekonomického rastu v nasledujúcich 12 mesiacoch zrýchli, nezmení alebo spomalí?

V otázke rastu ekonomiky vo svete sú slovenskí CEOs pesimistickejší než ich kolegovia v strednej a východnej Európe a celkovo vo svete. Viac ako polovica slovenských CEOs (58 %) počíta so spomalením rastu vo svetovej ekonomike, pričom takto rozmýšľa vo svete menej ako tretina lídrov (29 %) a v strednej a východnej Európe takmer tretina (31 %).

Radikálna zmena očakávaní CEOs, čo sa týka rastu celosvetovej ekonomiky, nastala v priemere

rovnakým skokom u lídrov globálne, aj v strednej a východnej Európe a aj na Slovensku. Približne päťnásobok CEOs očakáva spomalenie rastu svetovej ekonomiky v tomto roku oproti svojim očakávaniam z minulého roku.

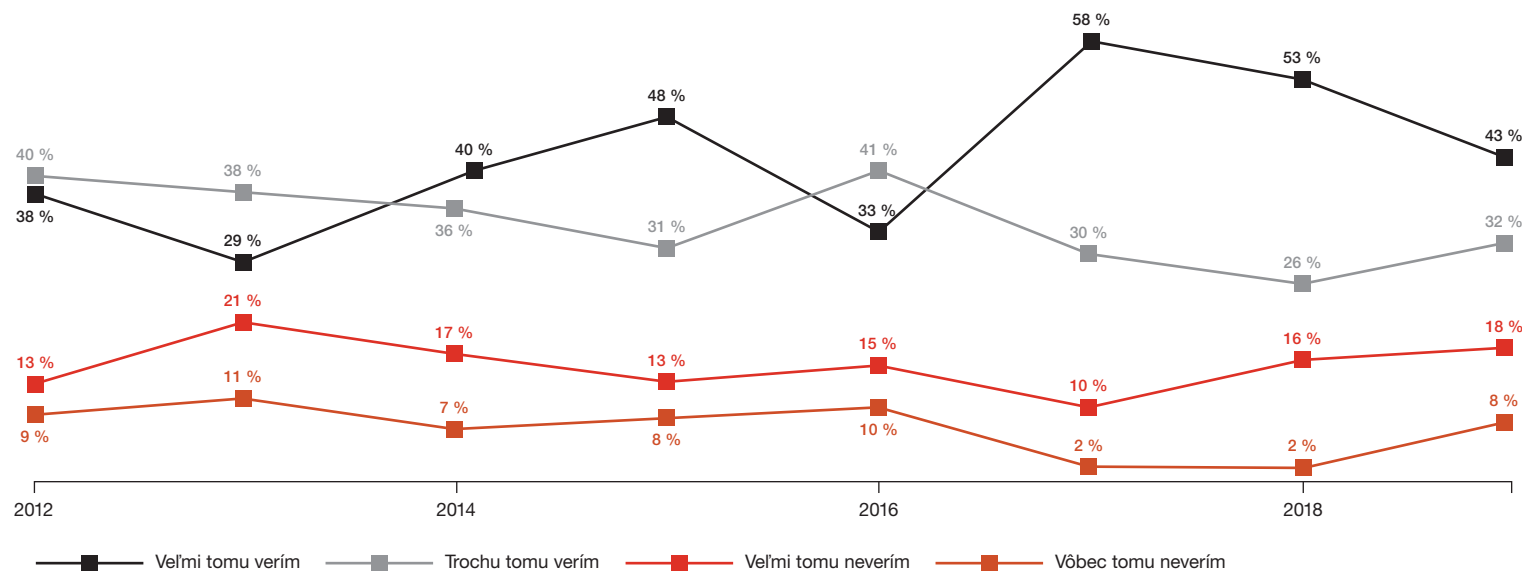
Avšak slovenskí CEOs boli pesimistickejší aj pred rokom a aj dnes, dvakrát viac (11 %) ich počítalo so spomalením už aj minulý rok v porovnaní s lídrami vo svete a v regióne.

Dôvera v rast firiem u CEOs na Slovensku poklesla avšak očakávania týkajúce sa počtu zamestnancov sú rovnaké ako minulý rok

OTÁZKA:

Ako silno veríte tomu, že vaša spoločnosť má dobré vyhliadky na rast tržieb v nasledujúcich 12 mesiacoch?

Rovnako poklesla dôvera v rast firiem, 43 % slovenských CEOs si je istých rastom svojej firmy v horizonte 12 mesiacov oproti 53 % z minulého roku. Hodnota 43 % je však zároveň priemer tohto parametra od roku 2012. No dramaticky poklesla dôvera u slovenských lídrov v rast firiem v horizonte troch rokov, a to z 40 % na 15 %. Lídri vo svete a v strednej a východnej Európe až natoľko nezmenili názor na rast svojich firiem v horizonte troch rokov.

51 %

CEOs plánuje zvýšiť počet zamestnancov, drvivá väčšina len mierne (53 % v roku 2018)

16 %

CEOs očakáva zníženie počtu zamestnancov (14 % v roku 2018)

Pokles dôvery v rast firiem nastal najmä v horizonte troch rokov

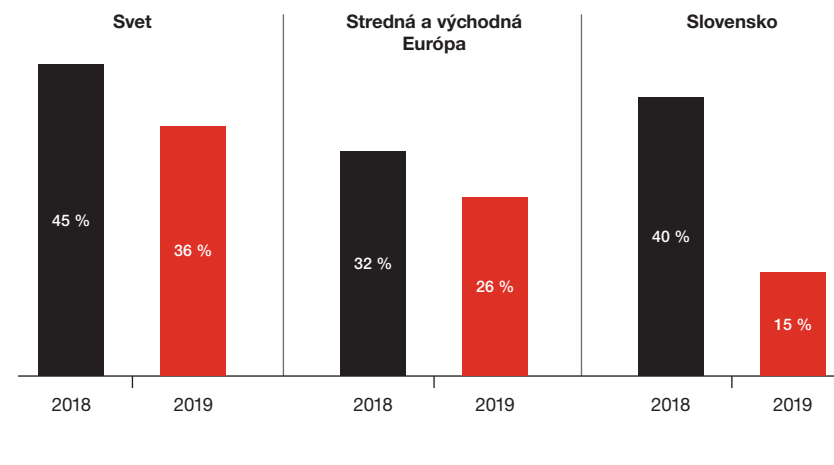
”

Je dokázané, že diverzita prináša firmám lepšie ekonomické výsledky a pri súčasnej situácii na trhu práce sú opatrenia na podporu diverzity zaujímavým nástrojom na zlepšenie výkonu firiem. Na Slovensku sú firmy v opatreniach na podporu diverzity ešte len na začiatku, programy na podporu diverzity sú väčšinou v rukách personálnych oddelení a slúžia najviac na zatraktívnenie firmy na trhu práce. Rôznorodosť v práci treba podporovať z najvyššej úrovne manažmentu a správne riadiť, aby vo firme fungovala.

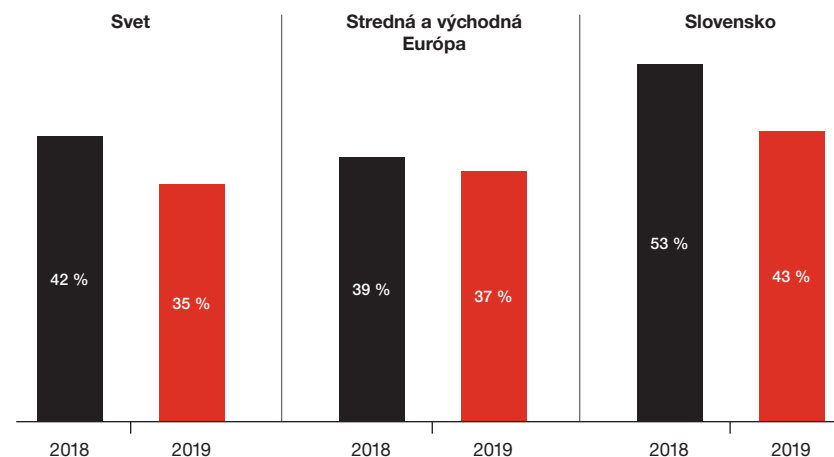
Alica Pavúková

Vedúci partner auditu

Ako silno veríte tomu, že vaša spoločnosť má dobré vyhliadky na rast tržieb v nasledujúcich 3 rokoch? (veľmi verí)

Ako silno veríte tomu, že vaša spoločnosť má dobré vyhliadky na rast tržieb v nasledujúcich 12 mesiacoch? (veľmi verí)

”

Pripravenosť firiem a schopnosť reagovať na neustále sa meniace podnikateľské prostredie je kľúčom k budúcemu úspechu. Geopolitická neistota, nadmerné regulácie či kybernetické hrozby môžu byť relevantným dôvodom dokonca na uvažovanie o zmene stratégie niektorých spoločností.

Juraj Tučný
Partner

OTÁZKA:

Ako ovplyvňujú obchodné konflikty váš prevádzkový model a stratégiu rastu?

45 %

CEOs neplánuje zmeniť vo firme svoj prevádzkový model a stratégiu rastu

18 %

CEOs upravuje svoj dodávateľský reťazec a stratégiu zabezpečenia zdrojov

10 %

CEOs svoju stratégiu rastu presúva na alternatívne územia

Počet CEOs očakávajúcich recesiú/krízu v najbližších dvoch-troch rokoch sa takmer strojnásobil

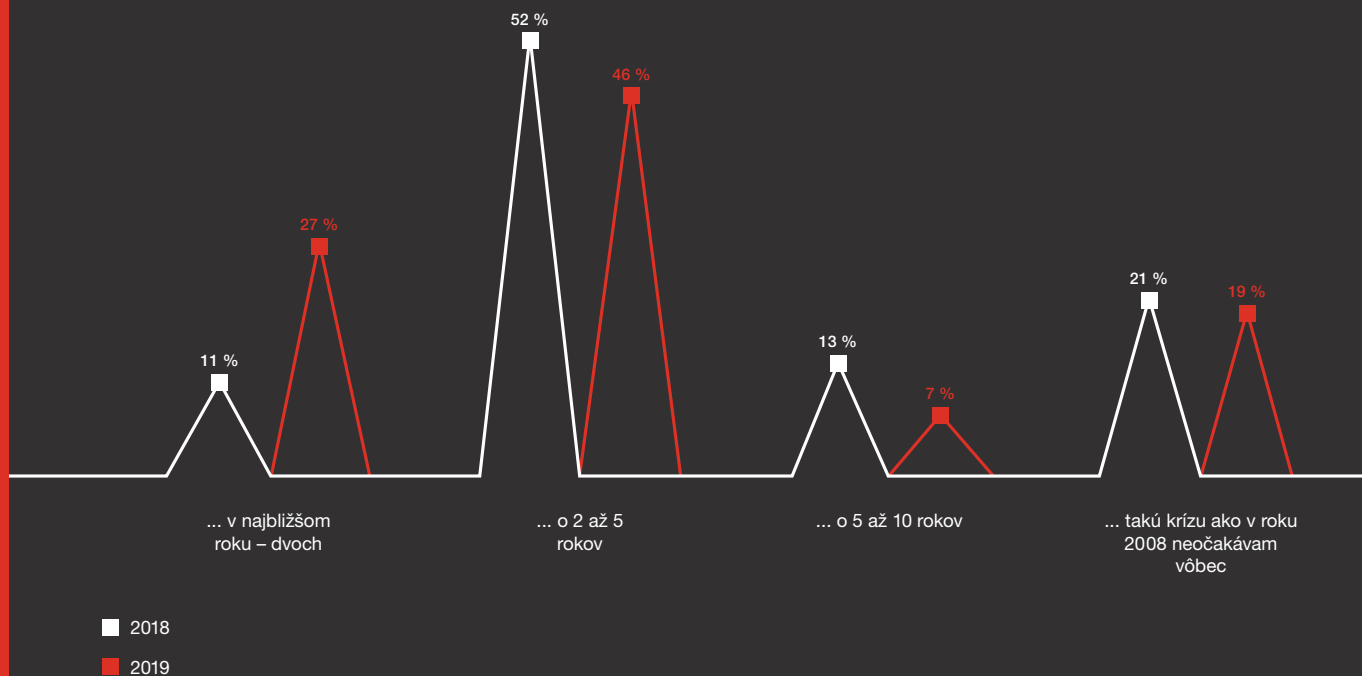
”

Pravdepodobnosť, že ďalšia kríza príde z bankového prostredia, je dnes oproti roku 2008 oveľa nižšia, a to najmä vďaka prísnejšej regulácii, neustálemu testovaniu bánk, ale v mnohých prípadoch aj zmenám správania niektorých bánk.

Martin Gallovič
Partner

OTÁZKA

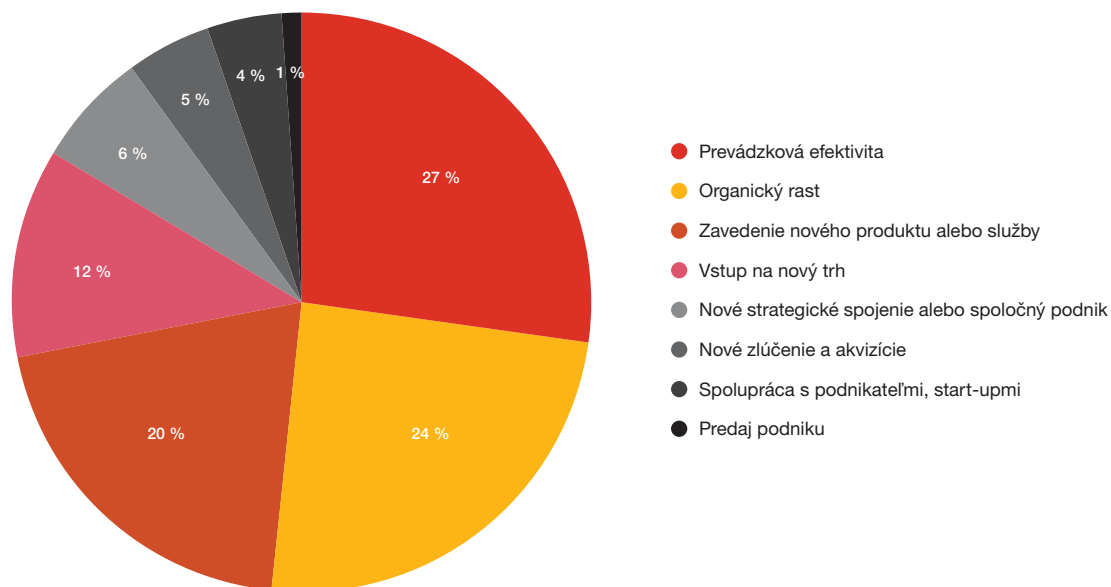
Posledné roky ekonomika na Slovensku rastie, očakávate recesiú/krízu ...?

Znižovanie nákladov je opäť v kurze, na organický rast sa spolieha menej lídrov

OTÁZKA:

Ktoré z nasledujúcich činností
prípadne plánujete v nasledujúcich
12 mesiacoch, aby ste zvýšili rast
príjmov?

Zatiaľ čo minulý rok sa tretina slovenských lídrov spoliehala na organický rast svojich tržieb, tento rok je to štvrtina. Aj na Slovensku a aj vo svete znovu začali dominovať v plánoch firiem tohto roku iniciatívy na znižovanie nákladov, ktorých význam v minulých dvoch rokoch poklesol. Pätina CEOs sa však spolieha aj na zavádzanie nových produktov a služieb a desatina na vstup na nové trhy. Minulý rok polovica lídrov vo svete plánovala fúziu alebo akvizíciu, tento rok ich podiel klesol na tretinu.

2

Hrozby sa menia –
populizmus a nízka
dostupnosť kľúčových
schopností v regióne
dominujú

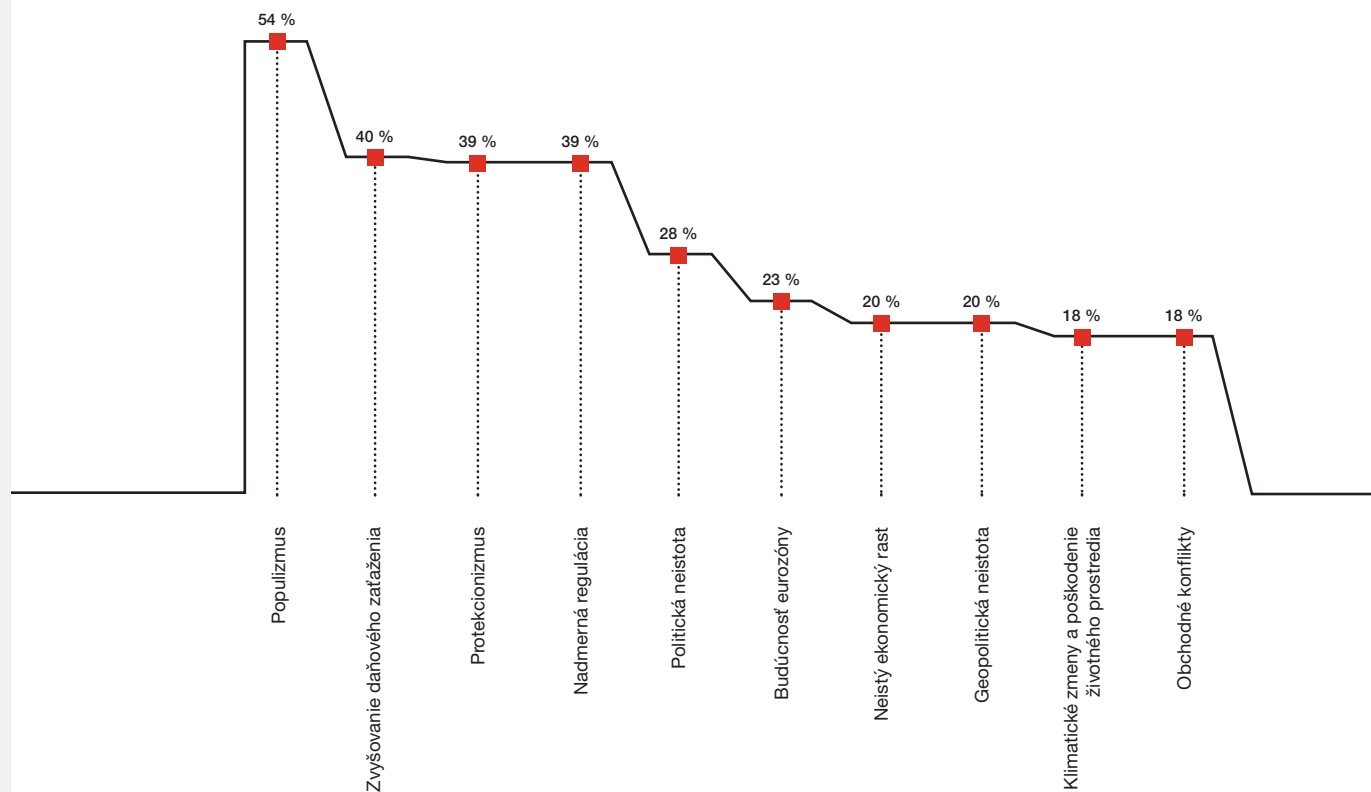

Populizmus považujú slovenskí CEOs za najväčšiu hrozbu v podnikaní spolu so zvyšovaním daňového zaťaženia

Spomedzi potenciálnych ekonomických, politických, spoločenských a environmentálnych hrozieb CEOs na Slovensku za najväčšie považujú populizmus, zvyšovanie daňového zaťaženia, protekcionizmus a nadmernú reguláciu. Populizmus znepokojuje na Slovensku dvakrát (54 %) toľko lídrov než v priemere vo svete (28 %). Naopak, obchodné konflikty znepokojujú tretinu CEOs vo svete a na Slovensku len pätina z nich sa cíti mimoriadne znepokojených. Protekcionizmus zneisťuje zástupcov biznisu a núti ich pripravovať alternatívne scenáre. V každom regióne sú síce hrozby pre podnikanie rôzne, ale konzistentne v celom svete sa na priečkach umiestňuje politická neistota a populizmus.

OTÁZKA:

Ktoré hrozby spomedzi potenciálnych ekonomických, politických, spoločenských a environmentálnych vás najviac znepokojujú?
(Odpoveď: len mimoriadne znepokojený)

OTÁZKA:

**Ktoré hrozby spomedzi
potenciálnych ekonomických,
politických, spoločenských
a environmentálnych vás najviac
znepokojujú? (Odpoveď: len
mimoriadne znepokojený)**

Severná Amerika

1. Kybernetické hrozby 45 %
2. Obchodné konflikty 44 %
3. Protekcionizmus 38 %

Západná Európa

1. Nadmerná regulácia 33 %
2. Populizmus 30 %
3. Politická neistota 30 %

Stredná a východná Európa

1. Dostupnosť kľúčových schopností 51 %
2. Geopolitická neistota 35 %
3. Politická neistota 34 %

Latinská Amerika

1. Populizmus 60 %
2. Nadmerná regulácia 53 %
3. Politická neistota 50 %

Afrika

1. Politická neistota 49 %
2. Dostupnosť kľúčových schopností 45 %
3. Nadmerná regulácia 43 %

Stredný východ

1. Geopolitická neistota 53 %
2. Kybernetické hrozby 38 %
3. Politická neistota 35 %
3. Rýchlosť technologických zmien 35 %

Ázia a Pacifik

1. Obchodné konflikty 38 %
2. Dostupnosť kľúčových schopností 35 %
3. Protekcionizmus 34 %

”

Globálna ekonomika sa mení. CEOs po celom svete očakávajú spomalenie rastu, čo bude vyžadovať, aby sa firmy prispôbili novým výzvam a našli nové príležitosti.

James D. Miller
Partner

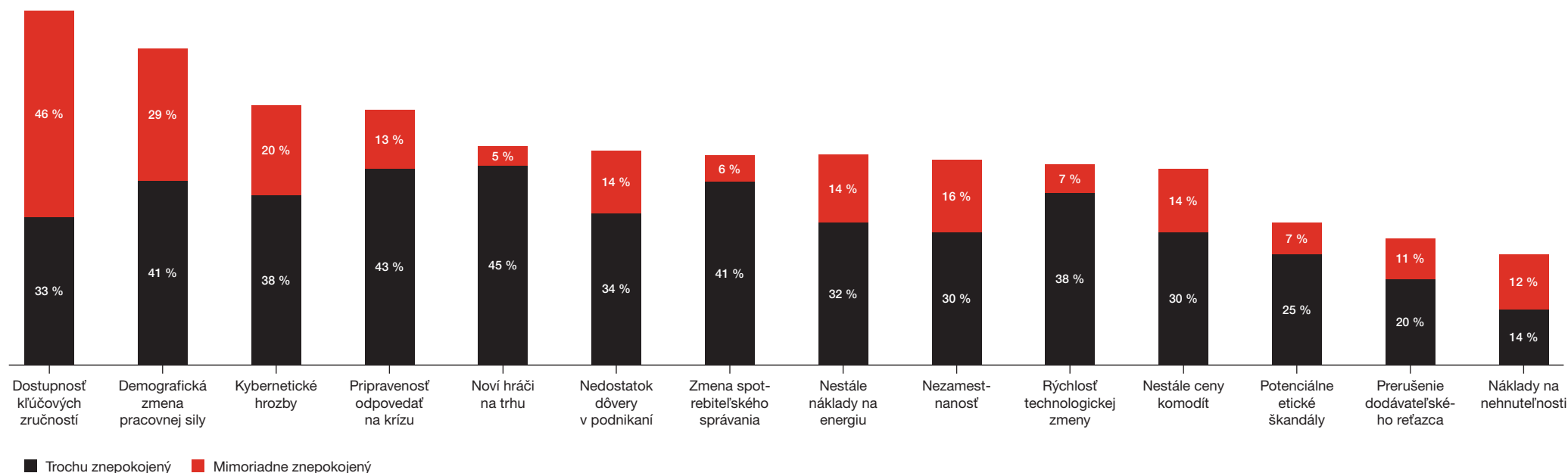

Najväčšie hrozby pre rast firiem sa týkajú ľudských zdrojov – dostupnosť kľúčových schopností a demografické zmeny

OTÁZKA:

Do akej miery vás znepokojujú nasledovné potenciálne hrozby pre perspektívu rastu?

CEOs v strednej a východnej Európe a na Slovensku považujú za najväčšiu hrozbu v podnikaní dostupnosť kľúčových schopností rovnako ako aj v Afrike, Ázii a Pacifiku. Na druhom mieste sú demografické zmeny, ktoré sa už prejavujú na trhu práce. Už niekoľko rokov sa na prvých priečkach medzi hrozbami nič nezmenilo, na Slovensku je stále vysoký dopyt po kvalifikovaných ľudských zdrojoch. Kybernetické hrozby sa u CEOs na Slovensku posunuli v rebríčku vyššie zo stredy na tretie miesto.

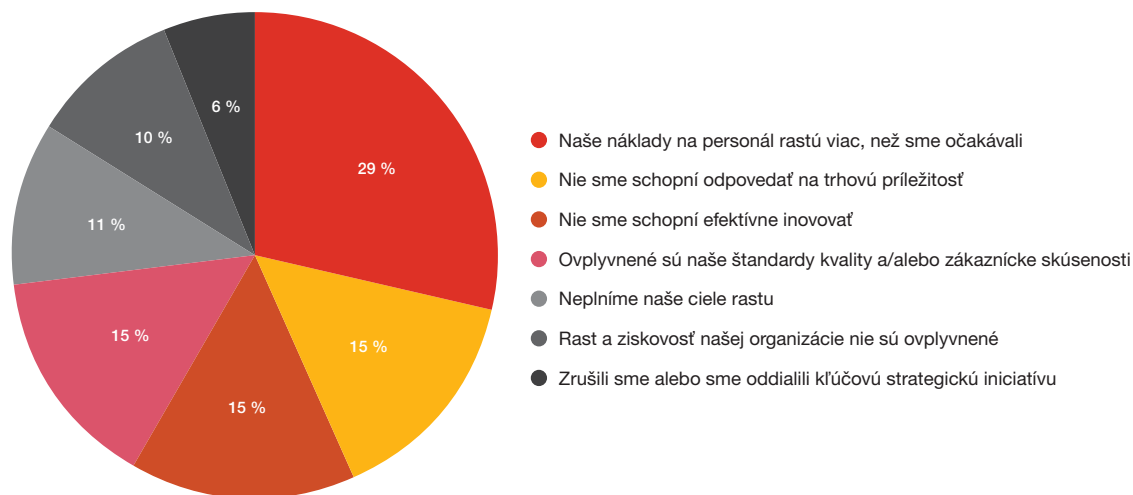

CEOs na Slovensku a aj vo svete otvorene pripúšťajú, že nedostupnosť kľúčových zručností ovplyvňuje ich vyhliadky na rast

Spomedzi 79 % znepokojených CEOv na Slovensku v otázke dostupnosti kľúčových schopností tretina konštatuje, že personálne náklady rastú viac, ako očakávali, 15 % z nich nie je schopných efektívne inovovať, 15 % nie je schopných odpovedať na trhovú príležitosť a 15 % tvrdí, že to ovplyvňuje ich štandardy kvality a zákaznícke skúsenosti.

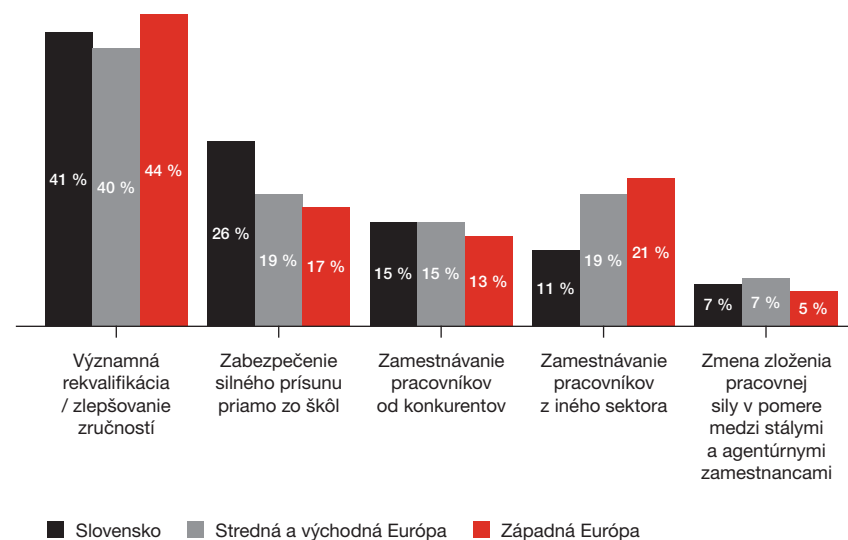
OTÁZKA:

Ako ovplyvňuje „dostupnosť kľúčových zručností“ perspektívu rastu vašej organizácie?

OTÁZKA:

Ktorú z nasledujúcich možností najviac využívate na zabezpečenie nových zamestnancov?

Kvalita stredného a univerzitného školstva prebehla medzi najväčšími hrozbami pre úspech firiem na Slovensku vymáhateľnosť práva

”

Digitálna transformácia ako nástroj na zlepšenie produktivity vyžaduje nové zručnosti a tým rastie význam riadenia ľudských zdrojov vo firmách. Schopnosť pritiahnuť najlepších ľudí a udržať si talenty zostáva prioritou. Riešenie týchto výziev ďaleko presahuje tému zvyšovania personálnych nákladov, ktoré sa dostávajú na Slovensku do popredia a nielen v automobilovom priemysle.

Jens Hörning

Partner, Líder pre automobilový priemysel pre strednú a východnú Európu

Niekoľko rokov v Slovenskom CEO prieskume v rebríčku hrozieb dominovala jednoznačne vymáhateľnosť práva a v jej závese bola kvalita školstva, pričom tento rok už došlo k výmene na prvých priečkach. Kvalita alebo skôr nekvalita školstva dominuje rebríčku už jednoznačne. A školstvo je aj na ďalších priečkach – nasleduje úroveň učňovského školstva a nízka úroveň technických schopností absolventov. Nedostavané diaľnice sa z posledných priečok minulého roku dostali do stredu rebríčka vzhľadom na pokrok v tejto oblasti za posledný rok. Zvyšujúce sa daňové zaťaženie má svoje stabilné miesto za školstvom už niekoľko rokov. Nasleduje znovu školstvo – tentoraz nízka úroveň matematických schopností, demografický vývoj a rebríček uzatvára trojica – nedostatočné zavádzanie moderných technológií do biznisu a výroby, nízka úroveň jazykových schopností absolventov a politická nestabilita a vplyv extrémistických strán.

OTÁZKA:

Ktoré z nasledujúcich faktorov ohrozujú úspech v podnikaní na Slovensku?

Kvalifikovaná, vzdelaná
a adaptabilná pracovná sila je
najdôležitejší faktor úspechu
pre Slovensko

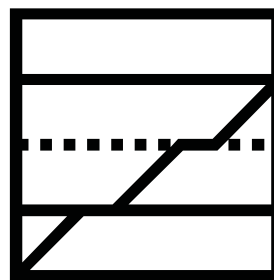
”

Servisné centrá, ktoré zamestnávajú už približne 40-tisíc ľudí, prilákalo Slovensko dostatkom kvalifikovanej pracovnej sily, ale na ich ďalší rozvoj budú potrebovať množstvo kvalitnejších absolventov a ústretovosť pri zamestnávaní cudzincov takú, aká je bežná vo vyspelých krajinách.

Asif N. Khoja
Partner

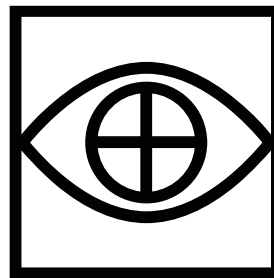
Najdôležitejšie globálne trendy podľa CEOs na Slovensku:

1. Technologický pokrok
2. Posun v globálnej ekonomickej sile
3. Demografické zmeny

Najdôležitejšie faktory úspechu pre slovenskú ekonomiku a spoločnosť:

1. Kvalifikovaná, vzdelaná a adaptabilná pracovná sila
2. Dôvera obyvateľstva v liberálnu demokraciu a slobodný trh
3. Jednoduchý, stabilný a efektívny daňový systém

Transparentnosť a vyhnutie sa zlej publicite súvisiacej s platením daní sú pre CEOs na Slovensku najdôležitejšie v daňovej oblasti

OTÁZKA:

Do akej miery súhlasíte s nasledovnými tvrdeniami týkajúcimi sa daní?

Transparentnosť a vyhnutie sa zlej publicite súvisiacej s platením daní sú pre nás dôležité

Poskytujeme daňovej správe čoraz viac kvalitatívnych údajov o našom podnikaní

Celková výška zaplatených daní je pre nás kľúčová

Odstránenie stropov na zdravotné odvody a zvýšenie stropov na sociálne odvody na Slovensku obmedzuje investičný potenciál našej spoločnosti

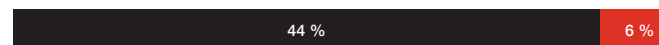
Očakávame, že naše výdavky na správu daní sa v najbližších 12 mesiacoch zvýšia

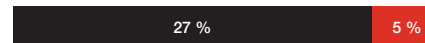
Daňové plánovanie považujem za bežný spôsob optimalizácie nákladov

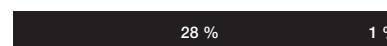
Súčasťou našich rozhodnutí o nových produktoch/transakciách je analýza ich daňových dosahov

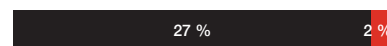
Aktuálne zmeny v oblasti daní a v prístupe správcov dane na Slovensku a v zahraničí, napr. v súvislosti s BEPS, prináša do podnikania významný prvok neistoty

Predpokladáme, že v najbližších 12 mesiacoch budeme viac spolupracovať s daňovým poradcom, od ktorého očakávame, že bude našim kľúčovým partnerom pri prijímaní strategických rozhodnutí v našom podnikaní

V blízkej budúcnosti plánujeme úplnú automatizáciu niektorých daňových procesov

■ Súhlasím ■ Rozhodne súhlasím

Takmer tretina CEOs plánuje v blízkej budúcnosti úplnú automatizáciu niektorých daňových procesov

Až 82 % CEOs sa zhodne na tom, že poskytujú daňovej správe čoraz viac kvalitatívnych údajov o svojom podnikaní, a pre 68 % CEOs je celková výška zaplatených daní kľúčová. Avšak úplne najdôležitejšia je transparentnosť a vyhnutie sa zlej publicite súvisiacej s platením daní pre 85 % CEOs na Slovensku. Dve tretiny lídrov tvrdia, že odstránenie stropov na zdravotné odvody a zvýšenie stropov na sociálne odvody na Slovensku obmedzuje investičný potenciál ich firiem. Polovica lídrov súhlasí s tvrdením, že súčasťou ich rozhodnutí o nových produktoch a transakciách je analýza ich daňových dosahov.

59 %

CEOs očakáva, že sa výdavky ich firiem na správu daní v najbližších 12 mesiacoch zvýšia

”

Selektívne zaťažovanie vybraných sektorov a kategórií firiem neprispieva k rozvoju priaznivého podnikateľského prostredia. Daňové a odvodové zaťaženie na Slovensku patrí k najvyšším v Európe najmä pre vysoké zaťaženie práce. Súčasná daňová politika stále smeruje k zväčšovaniu tejto disproporcie. Zrušenie odvodových stropov znižuje konkurencieschopnosť Slovenska hlavne pri produktoch a službách s vyššou pridanou hodnotou. Pre motiváciu investorov je jednoduchý a transparentný daňový a odvodový systém jedným z najdôležitejších faktorov pre rozhodovanie.

Christiana Serugová

Vedúci partner daňového poradenstva

Štandardizácia firemných procesov je predpokladom na ich automatizáciu, komplexnosť daňovej legislatívy však firmy nemotivuje na zásadné kroky v tejto oblasti. Len takmer tretina firiem na Slovensku vidí v blízkej budúcnosti možnosti zavedenia automatizácie daňových procesov. So zvýšenými nákladmi na správu daní v budúcom roku však počítajú až takmer dve tretiny firiem.

Dagmar Haklová

Partner

OTÁZKA:

Čo konkrétne vás znepokojuje pri „zvyšovaní daňového zaťaženia“?

Zvyšovanie daňového a odvodového zaťaženia firiem bolo možné sledovať na Slovensku posledné roky, či už išlo o zavedenie špeciálneho odvodu obchodným reťazcom, odvodu z neživotného poistenia alebo aj zrušenie odvodového stropu. V oblasti daňového zaťaženia najviac lídrov znepokojuje zložitosť daňovej legislatívy, daňová sadzba platná pre firmu a špeciálny daňový odvod pre niektoré sektory.

3

Dátové analýzy sú
deklarovaná priorita,
ale nie realita

Najviac chýbajú dáta o preferenciách a potrebách zákazníkov

OTÁZKA:

Nakoľko sú údaje, ktoré potrebujete, dôležité a nakoľko sú údaje, ktoré dostávate, primerané?

Niet pochýb o tom, že na rozhodovanie potrebujú CEOs kvalitné dáta. Avšak dlhodobo sa ukazuje, že CEOs potrebné dáta v potrebnej kvalite nedostávajú. Dokonca sa tento stav v globálnom meradle od roku 2009 v porovnaní s rokom 2019 nezmenil. Aj napriek tomu, že technológie napredujú a objem dát, ktoré majú CEOs k dispozícii, sa zväčšuje, nedosiahli za desať rokov vo vnímaní CEOs v priemere globálne vyššiu úroveň spokojnosti s ich kvalitou. Deväť z desiatich CEOs na Slovensku sa zhodne na tom, že najdôležitejšie údaje pre ich rozhodovanie sú údaje o preferenciách a potrebách zákazníkov a klientov, údaje o názoroch a potrebách zamestnancov, údaje o značke a povesti, finančné údaje a prognózy a údaje na porovnanie svojich výkonov s výkonmi kolegov z rovnakého sektora.

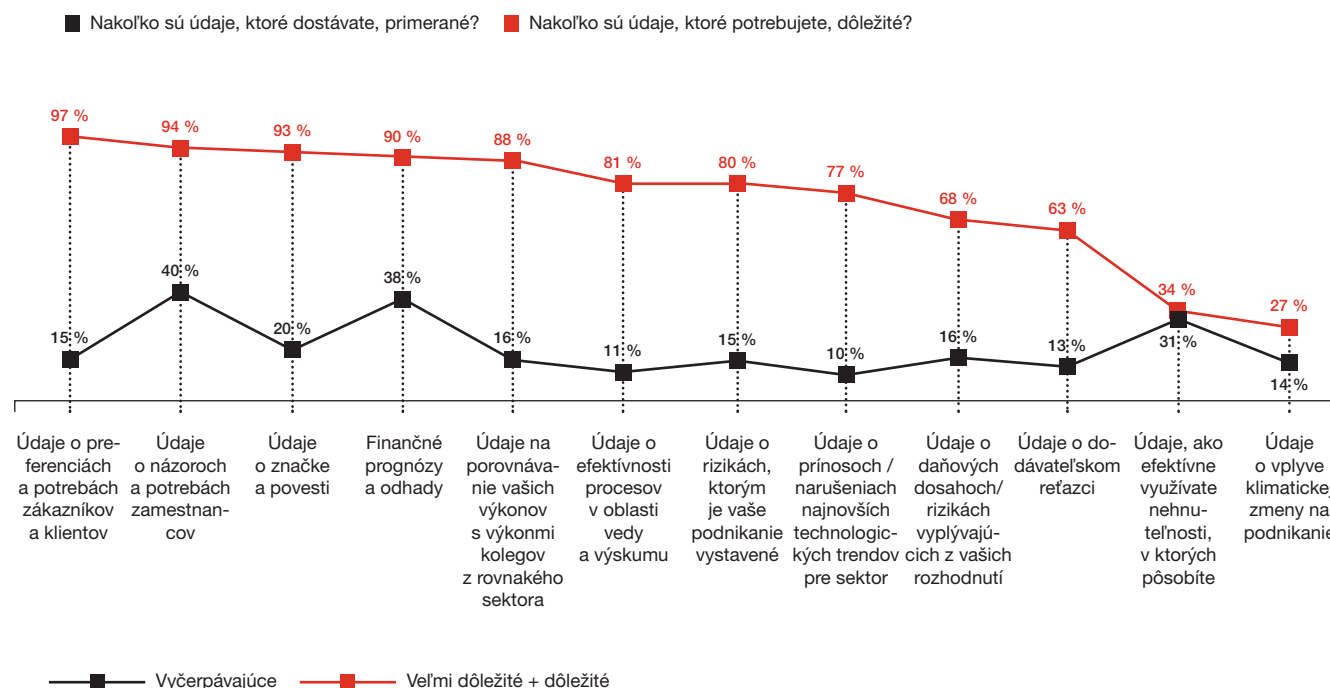
Ale len približne štyria CEOs z desiatich sa zhodnú na tom, že vyčerpávajúce dáta dostávajú o názoroch a potrebách zamestnancov, finančné údaje a prognózy a údaje o tom, ako efektívne využívajú nehnuteľnosti, v ktorých pôsobia.

A práve údaje o tom, ako efektívne využívajú nehnuteľnosti, v ktorých pôsobia, sú jediné údaje z nasledovného zoznamu, ktorých kvalita uspokojuje potreby CEOs pre rozhodovanie.

Najväčší rozdiel medzi kvalitou dát, ktoré by CEOs potrebovali a dostávajú, je v údajoch, ktoré sú pre úspech na trhu najdôležitejšie – a to údaje o preferenciách a potrebách zákazníkov a klientov.

Dôvodom, prečo CEOs nedostávajú údaje, ktoré potrebujú, je najviac neochota zákazníkov a klientov zdieľať informácie, nedostatočná spoľahlivosť údajov (napr. chyby a neúplné dáta) alebo nesprístupňovanie pevných dát a nedostatočné zdieľanie a desatina CEOs pripúšťa aj nedostatok analytického talentu a neschopnosť kvantifikovať externé informácie.

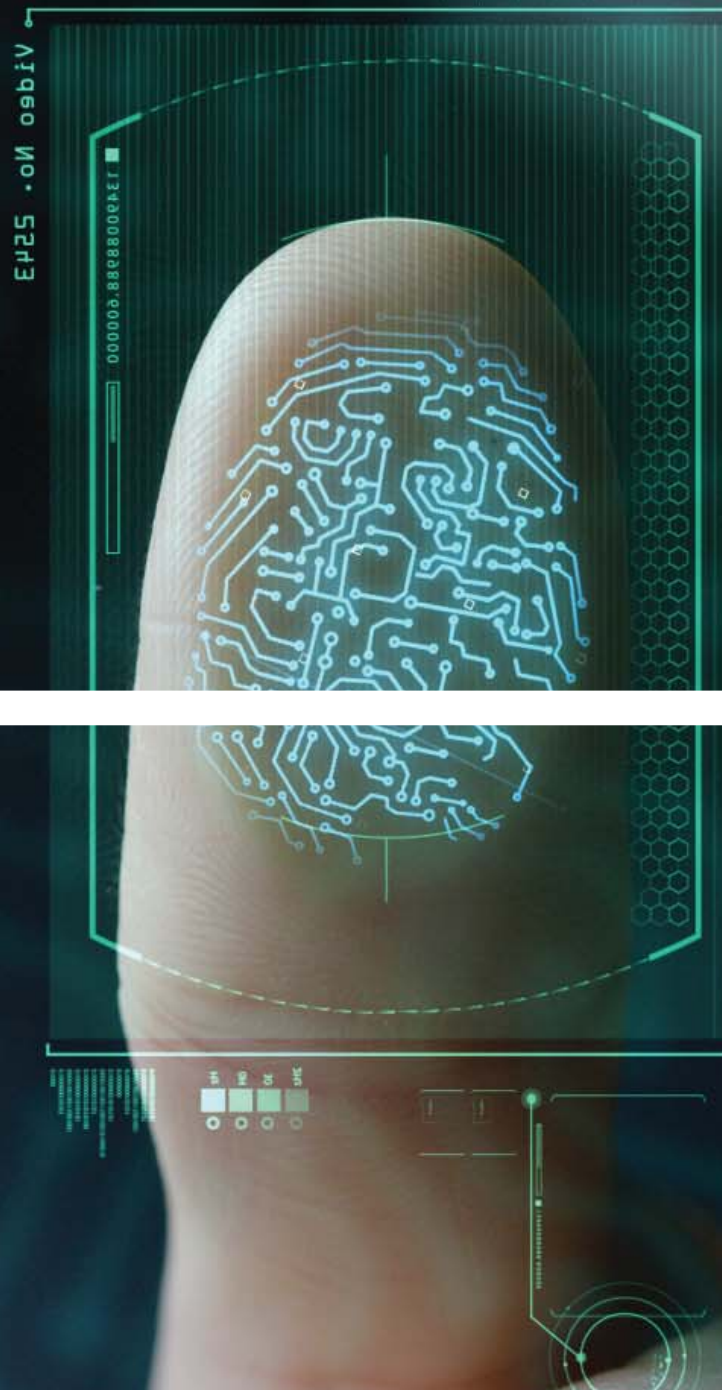
Takmer polovica lídrov na Slovensku tvrdí, že ich firmy majú lepšiu schopnosť prijímať rozhodnutia na základe dát a analytiky ako ich konkurencia v sektore, tretina tvrdí, že sú rovnako schopní, a len veľmi málo CEOs, iba 15 %, pripúšťa, že ich rozhodovanie na základe dát a analytiky zaostáva za konkurenciou.

”

Údaje, ktoré CEOs najviac potrebujú o zákazníkoch, zamestnancoch, o sektore, o vede a výskume, im zároveň aj najviac chýbajú. Určite sa dostupnosť dát za posledné roky zlepšila, ale zároveň pribudli aj nové zdroje dát a to vyvoláva potrebu analyzovať ďalšie dáta. Dátoví analytici sú a budú jedni z najviac cenených ľudí vo firme, CEOs si musia stanoviť dátové analýzy ako reálnu prioritu, a nielen deklarovanú.

Ivo Doležal
Partner

Kybernetické hrozby sa dostali do prvej trojky hrozieb vo vnímaní CEOv na Slovensku prvýkrát

”

Kybernetická bezpečnosť je jednou z najdiskutovanejších tém súčasnosti a spolu s dátovou analytikou a celkovou ochranou dát vytvára základný rámec bezpečnej spoločnosti. Cieľom CEOv by mala byť neustála snaha zaistiť bezpečnosť vo firmách.

Peter Havalda
Partner

Kybernetické hrozby sa vo vnímaní CEOv na Slovensku dostali do prvej trojky hrozieb prvýkrát, zatiaľ čo v Severnej Amerike patrí tento parameter medzi top hrozby už niekoľko rokov. Až 89 % firiem je presvedčených, že proaktívne riadia riziká bezpečnosti a ochrany súkromia pri prijímaní novej technológie, ale rozhodne presvedčených je len tretina z nich – 29 %.

OTÁZKA:

Do akej miery súhlasíte alebo nesúhlasíte s nasledujúcimi výroky...

Moja organizácia proaktívne riadi riziká bezpečnosti a ochrany súkromia pri prijímaní novej technológie

60 %

29 %

Moja organizácia je kyberneticky odolná (je schopná odolať útokom a rýchlo sa zotaviť)

67 %

19 %

Moja organizácia prispôbuje spôsob speňaženia dát na lepšie riešenie ochrany údajov a dátovej etiky

46 %

12 %

Moja organizácia môže byť ovplyvnená geopolitickou kybernetickou aktivitou

41 %

18 %

■ Súhlasím ■ Rozhodne súhlasím

4

CEOs veria, že umelá
inteligencia bude mať
väčší vplyv na biznis
než internet

Názory CEOs sú rozdielne v tom, či umelá inteligencia viac pracovných miest nahradí alebo vytvorí

”

Nástroje umelej inteligencie začínajú byť vo firmách čoraz populárnejšie. Veľa firiem už začína pilotné projekty, ktoré majú zadefinovať čo najlepšie využitie umelej inteligencie, pričom jej nasadenie je ešte len v začiatkoch a veľká vlna ešte len príde. Firmy by sa mali zaoberať tým, či majú a budú mať kapacitu a schopnosť pritiahnuť a udržať si talenty, ktoré majú tieto špeciálne schopnosti vyvíjať a implementovať nástroje umelej inteligencie.

Karsten Hegel

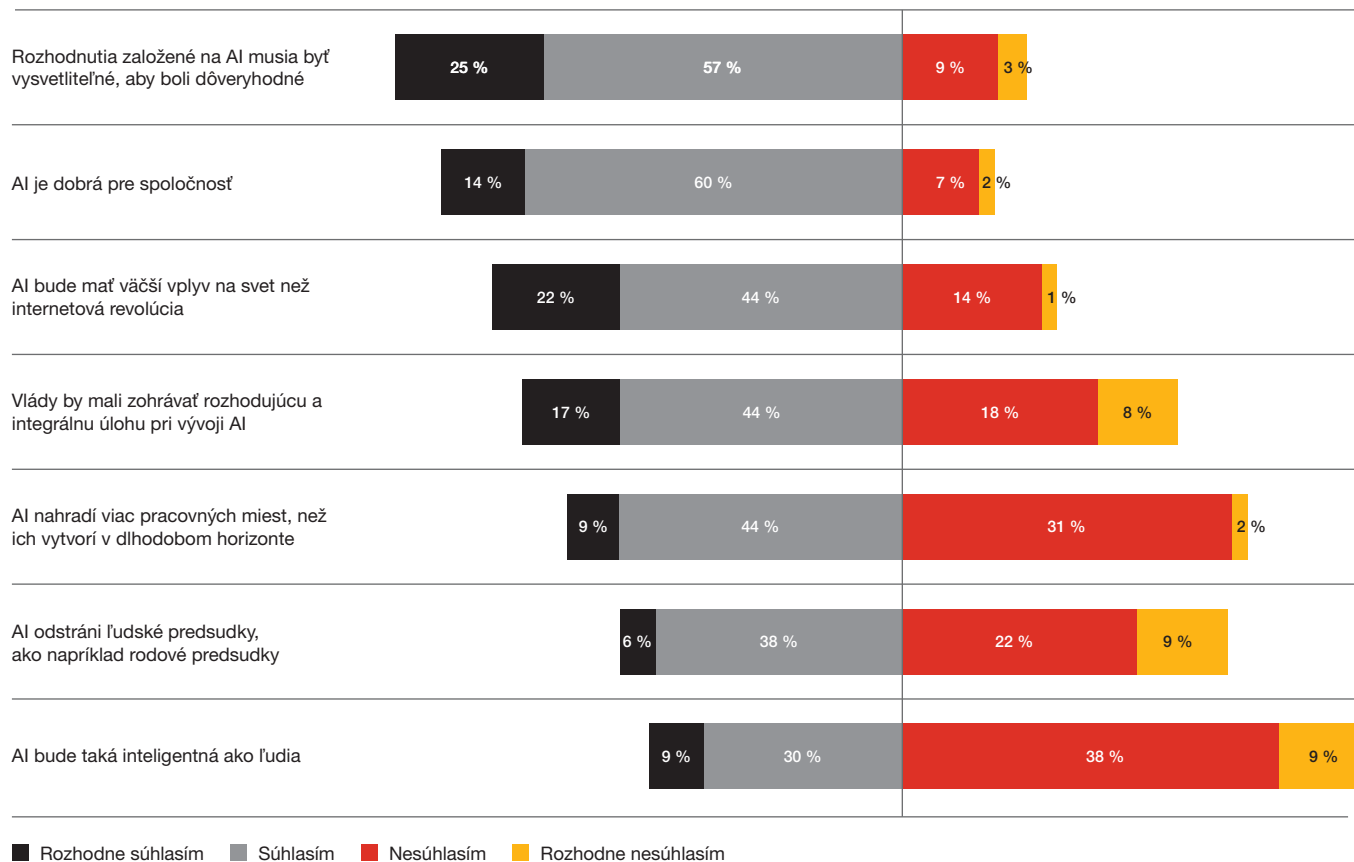
Partner, Líder pre finančné služby pre strednú a východnú Európu

OTÁZKA:

Do akej miery súhlasíte alebo nesúhlasíte s nasledujúcimi výrokmami o umelej inteligencii (AI)?

61 %

CEOs na Slovensku súhlasí, že umelá inteligencia významne zmení spôsob ich podnikania v nasledujúcich piatich rokoch (rozhodne súhlasím + súhlasím)

Napriek všetkým tvrdeniam a plánom väčšina firiem ešte nerealizovala žiadne iniciatívy týkajúce sa umelej inteligencie

OTÁZKA:

Do akej miery súhlasíte alebo nesúhlasíte s nasledujúcimi výrokmi o umelej inteligencii (AI)?

CEOs na Slovensku očakávajú, že vlády na úrovni krajín budú aktívne pri zavádzaní umelej inteligencie nielen formou prípravy stratégie a politiky s očakávaným dosahom na spoločnosť, ale že budú aj zavádzať stimuly na urýchlenie rozvoja a používania umelej inteligencie a nebudú spomaľovať jej rozvoj opatreniami, ktoré by zabraňovali nahradzovaniu ľudí umelou inteligenciou. Naopak, očakávajú od vlády, že poskytnú pomoc pracovníkom, ktorých nahradila umelá inteligencia, a bude motivovať firmy, aby takých pracovníkov rekvalifikovali.

CEOs očakávajú, že vlády na úrovni krajín budú aktívne pri zavádzaní umelej inteligencie

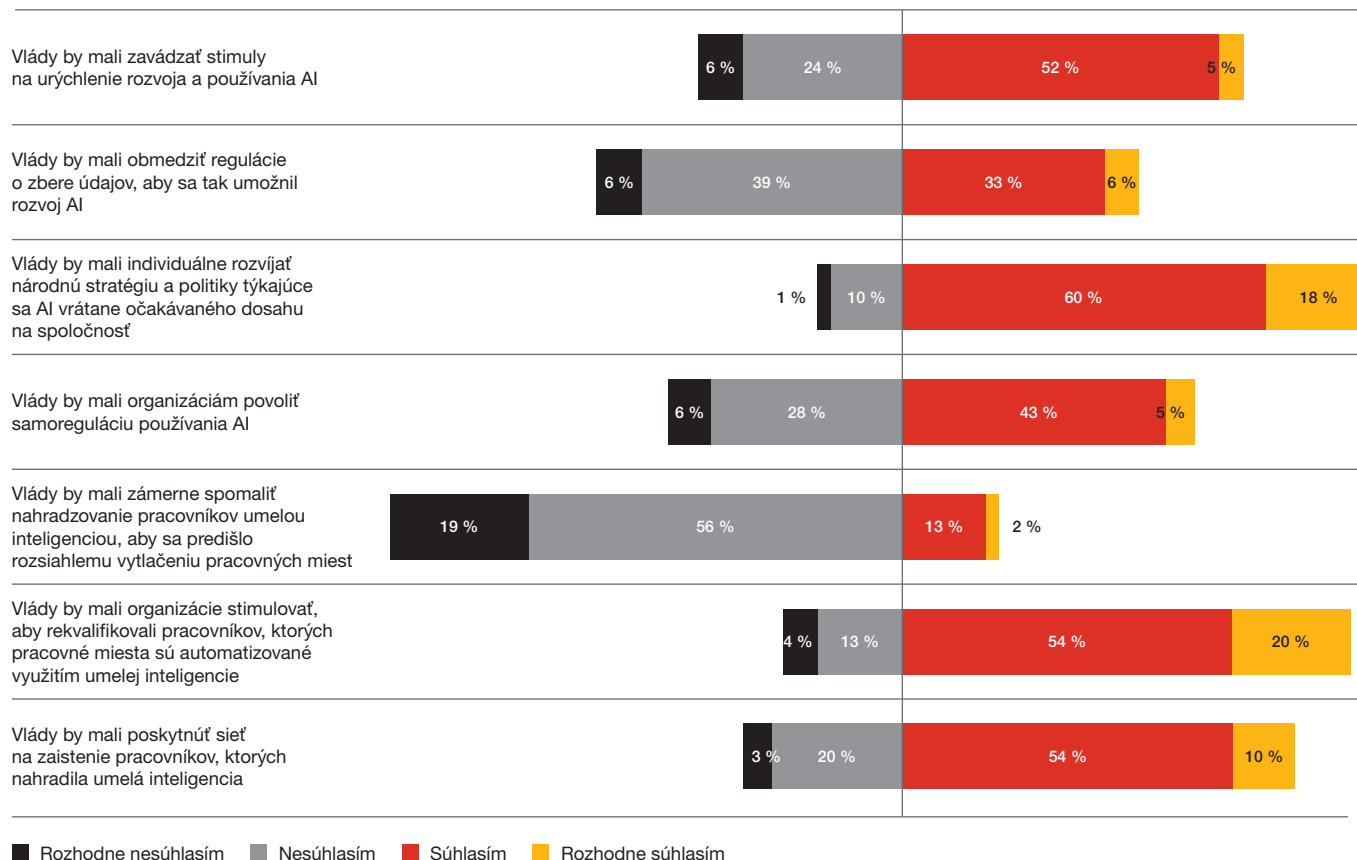
”

Automatizácia a nové technológie by mohli na Slovensku nahradiť najväčší podiel pracovných miest na svete, do roku 2035 až 44 %. Pôjde o takú obrovskú zmenu nielen v biznise, ale aj v spoločnosti, že vlády by mali už začať pripravovať národnú stratégiu a politiku týkajúcu sa očakávaných dosahov na spoločnosť nielen v oblasti podpory nových technológií, vzdelania, ale aj rekvalifikácie.

Martin Šikulaj
Partner

OTÁZKA:

Do akej miery súhlasíte alebo nesúhlasíte s nasledujúcimi výrokmi o umelej inteligencii (AI)?

Charakteristika firiem zastúpených v prieskume

46 %

CEOs z prieskumu pracovalo aspoň jeden rok mimo svojej krajiny v rámci medzinárodného vyslania

25 %

firiem zastúpených v prieskume má 500 a viac zamestnancov

24 %

sú firmy riadené ich vlastníkami

41 %

firiem je vo vlastníctve nejakej rodiny (aspoň 32 % hlasovacích práv)

38 %

respondentov riadi firmy s výnosmi nad 30 mil. EUR

11 %

žien v pozícii CEOs bolo medzi respondentmi prieskumu

Slovenský CEO prieskum 2019

Prieskum realizovala poradenská spoločnosť PwC v spolupráci so slovenskou edíciou magazínu Forbes po desiatykrát. Oslovení CEOs odpovedali prostredníctvom on-line alebo tlačenej verzie dotazníka v období od 5. decembra 2018 do 6. februára 2019. Na prieskume sa zúčastnilo 127 generálnych riaditeľov firiem pôsobiacich na Slovensku z rôznych odvetví: finančné služby (bankovníctvo a poisťovníctvo), priemyselná výroba, stavebníctvo, automobilový priemysel, maloobchod a distribúcia, spotrebný tovar, doprava a logistika, informačné technológie, telekomunikácie, energetika a sieťové odvetvia a iné.

Globálny CEO prieskum sa uskutočnil na vzorke 1 378 respondentov od septembra do októbra 2018 v 91 krajinách. Vzorka respondentov je reprezentatívna vzhľadom na HDP jednotlivých krajín.

O magazíne Forbes

Forbes Slovensko je mesačná slovenská edícia magazínu Forbes vydávaná spoločnosťou Business Consulting & Media, s. r. o., podľa licenčnej zmluvy s Forbes Media LLC. Forbes Media zahŕňa Forbes, najväčšiu značku medzi biznisovými médiami, Forbes.com, ako aj 32 licencovaných edícií. Viac informácií nájdete na www.forbes.sk.

O PwC

Spoločnosti siete PwC pomáhajú budovať dôveru v spoločnosť a prispievajú k riešeniu dôležitých spoločenských problémov. Naše kancelárie v 158 krajinách sveta s vyše 250 000 zamestnancami poskytujú vysokoodborné audítorské, daňové a poradenské služby. Viac sa dozviete na našej webovej stránke www.pwc.com/sk.

Označenie PwC sa vzťahuje na sieť PwC a/alebo jednu či viacero jej členských firiem, z ktorých každá je samostatným právnym subjektom. Ďalšie informácie nájdete na stránke www.pwc.com/structure.

Kontakt

PwC Bratislava
Karadžičova 2, 815 32 Bratislava
tel.: +421 2 593 50 111

PwC Košice
Aupark Tower, Protifašistických bojovníkov 11, 040 01
Košice tel.: +421 55 32153 11

Alex Šrank

Country Managing Partner
PwC
alexander.srank@pwc.com

Juraj Porubský

šéfredaktor
Forbes Slovensko
juraj.porubsky@forbes.sk

Mariana Butkovská

Marketing & Communications Leader
PwC
mariana.butkovska@pwc.com

Cieľom tejto publikácie je priniesť čitateľovi iba všeobecné informácie a pomôcť mu získať základný obraz o veciach, o ktoré sa zaujíma, a nie poskytnúť mu profesionálne poradenstvo. Nikto by sa preto nemal riadiť výlučne informáciami, ktoré sú v nej obsiahnuté, ale mal by sa zakaždým opierať o špecifické odborné rady. Nevydávame nijaké vyhlásenie či záruku (či už explicitnú alebo implicitnú), pokiaľ ide o presnosť či úplnosť informácií uvedených v tejto publikácii. Pokiaľ to zákon povoľuje, PwC neprijíma ani nepreberá na seba nijakú povinnosť, zodpovednosť či povinnú starostlivosť za akékoľvek následky voči komukoľvek, kto by konal alebo nekonal podľa informácií uvedených v tejto publikácii, a ani za akékoľvek rozhodnutia prijaté na jej základe.

© 2019 PwC. Všetky práva vyhradené. Názov „PwC“ v tomto dokumente označuje spoločnosti PricewaterhouseCoopers Slovensko, s.r.o., PricewaterhouseCoopers Tax, k.s., PricewaterhouseCoopers Advisory s.r.o., a PricewaterhouseCoopers Legal, s.r.o., ktoré sú členmi siete firiem PricewaterhouseCoopers International Limited, z ktorých každá je samostatným a nezávislým právnym subjektom.